

Музею історії НТУ «ХПІ» – 35!

[А. Ігнатченко, працівник музею історії НТУ «ХПІ»]

#26-27 от 26.12.2007

Музей історії НТУ «ХПІ» було відкрито восени 1972 року, він був одним із перших музеїв вищих навчальних закладів Харкова.

Головним завданням музею було вивчення, збереження і популяризація історії найстарішого технічного вузу України. Його засновником і першим директором була Л.І. Змійова, а з 1978 по 2006 рік музей очолювала учасник бойових дій у роки Великої Вітчизняної війни В.В. Акімова.

За 35 років працівники музею виконали великий обсяг роботи. За цей період було зібрано і науково оброблено понад 12 тисяч експонатів. Серед них – унікальні матеріали XIX – поч. XX ст. Це альбоми 90-х років XIX ст., фотознімки, документи перших викладачів, рукописні підручники 1894–96 р. р., дипломи, залікові книжки перших студентів та ін.

Завдяки проведеній дослідницькій роботі в музеї експонуються комплекси видатних вчених, лауреатів Державних премій, Заслужених діячів науки і техніки, Героїв Соціалістичної Праці, засновників наукових шкіл НТУ «ХПІ». Серед них – матеріали ректора ХПІ 1950–78 р. р., Героя Соціалістичної Праці, професора М.Ф. Семка, ректора ХПІ 1990–99 р. р., лауреата Державних премій, професора Ю.Т. Костенка, лауреата Державної премії УРСР і України, професора С.І. Богомолова, лауреата Державної премії України, професора Г.А. Ткача та ін. У 1985 році співробітники музею провели реконструкцію експозиції. До експозиції було внесена велика кількість нового документального та речового матеріалу.

За 35 років музей відвідали майже 140 тисяч чоловіків. Це студенти, школяри, офіційні делегації, іноземні гості. Тільки за останні п'ять років у музеї побувало 6 тисяч іноземних і почесних гостей. Серед них – міністри освіти України, Китаю, послы Росії, США, Франції, представники посольства В'єтнаму, Китаю, делегації із Австрії, Великобританії, Німеччини, Румунії, Угорщини, Франції та ін.

Джерельною базою цього важливого підрозділу для написання наукових праць, монографій користуються не тільки вчені нашого університету, а й інших вищих навчальних закладів

Харкова і України. Так, тільки за останні п'ять років було написано 320 доповідей і рефератів. Фондами музею користувались аспіранти НТУ «ХПІ», викладачі Харківського педагогічного університету, Національної фармацевтичної академії, Національної української академії, Сумського державного університету, Запорізького будівельного університету, вчені Інституту радіофізики НАН України, Харківського фізико-технічного інституту, співробітники музею педагогіки АН України, Дніпропетровського історичного музею, Олександрівського краєзнавчого музею Дніпропетровської області, письменники Ю.Г. Віленський (Київ), І.П. Васильєва, кіносценарист І. Долганова та ін. Працівники музею провели значну дослідницьку роботу по поповненню маловідомими і навіть невідомими фактами і матеріалів для написання 5 книг «Історія НТУ «ХПІ», що вийшли з друку у 1999–2001 р. р. Регулярно в газетах і журналах друкуються статті з історії університету про видатних вчених, громадських діячів, які навчалися і працювали в НТУ «ХПІ». За участю музейних працівників створена портретна галерея видатних випускників, встановлені барельєфи ректорів і видатних вчених, які працювали в інституті з часу його заснування у 1885 році і до наших днів. У музеї за останні п'ять років проведено понад 30 виставок, присвячених ювілеям вчених, знаменним датам і історії вузу і України.

Музей став справжнім осередком виховної роботи як серед студентства університету, так і серед учнівської молоді. Майже 40 років ведеться робота по увічненню пам'яті викладачів, аспірантів та студентів, загиблих у Великій Вітчизняній війні. За роки існування музею зусиллями його співробітників та ветеранів було встановлено 120 прізвищ загиблих, без висти зниклих під час війни. У дні відкритих дверей НТУ «ХПІ» в музеї проводяться профорієнтаційні лекції-екскурсії для відвідувачів – майбутніх абітурієнтів університету.

Експозиції музею постійно поповнюються новими матеріалами. На його базі за участю музейних працівників проводяться конференції, зустрічі з видатними випускниками, відомими особистостями.

За успіхи у роботі Постановою Міністерства культури УРСР у 1981 році музею присвоєно звання «Народний», яке було підтверджено у 1986 році. Музей нагороджений дипломами та грамотами Харківської облдержадміністрації, він неодноразово ставав переможцем всесоюзного та всеукраїнських оглядів-конкурсів серед вузівських музеїв.

Нашим досвідом цікавляться колеги з інших музеїв. Так 9 листопада 2007 року за сприяння ректорату НТУ «ХПІ» була проведена науково-практична конференція «Актуальні питання патріотичного виховання студентської молоді», яка відбулася на базі музею «Харківщина у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 р. р. Висота маршала Конєва». В ній взяли участь працівники музеїв вищих навчальних закладів Харкова. На конференції були розглянуті питання впливу вузівських музеїв на формування патріотизму у студентської молоді, пошуку нових форм роботи зі студентами.

Директор музею «Харківщина у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 р. р. Висота маршала Конєва» В.Є. Гаврюшенко ознайомив учасників конференції з музейним комплексом і з новітніми технологіями у музейній справі. Асоціація працівників вузівських музеїв Харкова, яку очолює професор Є.П. Пугач (ХНУ ім. Каразіна), висловила щиру подяку ректорату НТУ «ХПІ» за прекрасно організовану конференцію і можливість ознайомитися з унікальними матеріалами з історії Великої Вітчизняної війни.